

Οι φυτοφράχτες αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του κήπου. Λειτουργούν ως πρακτικό εμπόδιο για την αποφυγή εισόδου ατόμων, αυτοκινήτων ή ζώων στο χώρο, αλλά και ψυχολογικό εμπόδιο που κατευθύνει την κίνηση μέσα και περιμετρικά του κήπου. Τονίζει τα όρια που εμείς βάζουμε, μπορεί να αποτελεί φράχτη στα όρια του οικοπέδου, στα όρια του λαχανόκηπου ή του οπωρώνα με τον κήπο, στα όρια του χώρου στάθμευσης με το χώρο παιχνιδιού ή να χωρίζει τον ιδιωτικό κήπο από τον κήπο που είναι σε δημόσια θέα.

Οι φυτοφράχτες μπορούν να είναι μεικτοί, δηλαδή να περιλαμβάνουν πολλά και διάφορα είδη σε ένα πλέγμα μωσαϊκού ή να αποτελούνται από ένα και μόνο είδος. Μπορούν να αποτελούνται από διαφορετικά κομμάτια από ένα είδος που να εναλλάσσεται με άλλα, για παράδειγμα να αποτελείται από 10 λείλαντ μετά από 10 αριζόνες μετά από 10 λεμονοκυπάρισσα ή να αποτελείται από 10 λείλαντ και μετά από 3 αριζόνες σε όλο το μήκος του σε ένα συνεχόμενο μοτίβο.

Τα φυτά που φυτεύονται στο φυτοφράχτη, το ύψος κλαδέματος και το γεωμετρικό ή ελεύθερο σχήμα που θα τους δώσουμε εξαρτάται αποκλειστικά από εμάς, από τι φυτεύουμε και κυρίως με ποιο τρόπο τον συντηρούμε. Ο πιο πρακτικός τρόπος είναι να κλαδεύεται ο φράχτης συνεχόμενα σε ένα ύψος και τετραγωνισμένα από τις τρεις πλευρές του. Μπορεί όμως να κλαδευτεί σε κύμα, σε διαφορετικού ύψους τετράγωνα ή και κάθε φυτό ξεχωριστά σε τετράγωνο ή σε κύλινδρο.

Σε ελεύθερο σχήμα οι φράχτες δεν κλαδεύονται τακτικά, αλλά περισσότερο καθαρίζονται από μπερδεμένα κλαδιά και από τα κλαδιά που ξεφεύγουν πολύ σε ύψος ή μήκος. Συνηθισμένοι φράχτες αυτού του είδους είναι οι πικροδάφνες και οι ορτανσίες που αν κλαδευτούν έντονα για γεωμετρικό φράχτη δεν θα ανθίσουν και τα μπαμπού ή τα δίχρωμα καλάμια. Το είδος του φυτού που θα φυτευτεί έχει σχέση με την αισθητική που θα έχει, το μέρος που θα φυτευτεί και το τελικό ύψος του φυτοφράχτη.

Φυτοφράχτες ως 1,5 μέτρο μπορούν να γίνουν με: αγγελική, αγγελική μικρόφυλλη, λιγούστρο μικρόφυλλο, λιγούστρο τεξάνουμ, λιγουστρίνι κίτρινο, βιβούρνο τίνους, ευώνυμο, κυδωνίαστρα, νιτίντα, οσμαρέα, όσμανθο, λαντάνα, τεύκριο και αμπέλια.

Φυτοφράχτες από 1,5 έως 3 μέτρα μπορούν να γίνουν με δαφνοκέρασσο, βιβούρνο λουσίντουμ, φωτεινία, λιγούστρο, ελαιάγνος, πικροδάφνη, πυράκανθο, δάφνη, τούγια πυραμίδα, τούγια έμεραλντ, ίλεξ, κουμαριά, κυδωνίαστρο ιτεόφυλλο, πολυγάλα, καλλιστήμωνα, σχίνο, τάξο, φετζόγια, χοϊσια. Εάν ο ρόλος του φυτοφράχτη είναι να ανθίζει και δεν ενοχλεί να είναι φυλλοβόλος μπορούν να γίνουν και φράχτες από φυτά όπως φορσύθια, τσιντόνια, άτσερ ιαπωνικά, βερβερίδες, ροδιά καλλωπιστική ή σπειρέα.

Σε φράχτες ύψους μεγαλύτερους από 3 μέτρα χρησιμοποιούμε συνήθως κωνοφόρα όπως τα λείλαντ, τα κυπαρίσσια, τα λεμονοκυπάρισσα, οι αριζόνες αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν και φυτά που δημιουργούν φράχτες μικρότερους και να αφεθούν να πάρουν μεγάλες διαστάσεις. Τέτοια δυνατότητα έχουν τα δαφνοκέρασσα, οι δάφνες, οι φωτεινίες, τα λιγούστρα και τα βιβούρνα λουσίντουμ. Εντυπωσιακούς φράχτες αυτού του μεγέθους δίνουν και δένδρα που επιδέχονται αυστηρό κλάδεμα, όπως οι αειθαλής μανώλιες, οι οστρυές, οι αριές, τα καβάκια, οι βελανιδιές και κάρπινι πυραμιδοειδής,

Τα πρώτα φυτά που είχαν χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία φραχτών ήταν τα κοινά λιγούστρα (*Ligustrum japonicum*). Ήταν χαρακτηριστικό όλων των περιφράξεων σε κατοικίες, χωράφια και διαχωριστικό παρτεριών στα πάρκα. Το επόμενο φυτό με γενική χρήση ήταν το λείλαντ (*Cupressocyparis leylandii*), το οποίο φυτεύτηκε κατά κόρων έως και την προηγούμενη δεκαετία. Φυτό με μεγάλη ανάπτυξη, πλούσιο φύλλωμα και βαθύ πράσινο χρώμα, με παραλλαγές ανά ποικιλία του σε κιτρινοπράσινους (*C. Castlewellan Gold*) ή γαλάζιους τόνους (*C. Bluejeans*) ή με άσπρες πινελιές στην ποικιλία *variegatus*. Η γρήγορη βλάστησή του αποτέλεσε όμως και το βασικό πρόβλημα που παρουσίασε, με επιπόλαιο ριζικό σύστημα που δεν μπορούσε να κρατήσει τον όγκο του φυλλώματος σε έντονες καιρικές συνθήκες εάν δεν υπήρχε το τακτικό κλάδεμά του. Η κλάδευση όμως ενός φυτού αυτού του όγκου απαιτεί χρόνο και κατάλληλα εργαλεία, με αποτέλεσμα είτε να είναι πολυδάπανη ή να μη γίνεται σωστά και να συντελεί σε ένα ετοιμόρροπο φυτοφράχτη.

Καθώς πολλοί ιδιοκτήτες κήπων προσπαθούν να συντηρήσουν τους κήπους χωρίς τη συμβολή συνεργείων πρασίνου, υπήρξε μία τάση σε φύτευση θάμνων με πιο εύκολη διαχείριση. Τα φυτά τα οποία προτιμούνται ως φράχτες σήμερα είναι:

Η Φωτίνια - *Photinia fraseri* Red Robin

Φυτοφράχτης 2 μέτρων με φωτίνια σε χειμερινά χρώματα

Η φωτίνια είναι από τα αγαπημένα φυτά των περισσότερων. Την άνοιξη αποκτά μία πύρινη

εμφάνιση με τα κατακόκκινα νέα φύλλα της, το φθινόπωρο έχει μέρη πράσινα με μέρη κόκκινα, ενώ το καλοκαίρι και το χειμώνα παραμένει σκούρα πράσινη. Έχει ευωδιαστά άσπρα άνθη, παρόμοια με του λιγούστρου.

Το μόνο πρόβλημα που παρουσιάζει είναι το κιτρίνισμα των φύλλων της όταν φυτεύεται σε έδαφος αλκαλικό ή μη στραγγιζόμενο. Απαιτεί πλούσια λίπανση και τακτική άρδευση για να έχει εύρωστη εμφάνιση.

Φυτοφράχτης 2,5 μέτρων με φωτίνια

Ελαίαγνος *Eleagnus angustifolia*

Ο ελαίαγνος είναι ένα φυτό με οπαδούς και μη οπαδούς. Έχει ευωδιαστά άνθη, τα οποία μπορούν να περνούν απαρατήρητα στο μάτι, αλλά ποτέ στην όσφρηση. Είναι χαρακτηριστικό όταν είναι ανθισμένο να προσπαθεί κάποιος να καταλάβει από που προέρχεται το άρωμα, αλλά να μην βλέπει τα άνθη του που είναι δεκάδες στη βάση των φύλλων. Τα φύλλα του είναι γκριζοπράσινα και μοιάζει η υφή τους με γυαλόχαρτο, λόγω του κυρώδους στρώματος που έχουν. Αυτή η υφή είναι ο λόγος για τον οποίο δεν προτιμάται αυτό το φυτό από πολλούς, αλλά είναι και ο λόγος για τον οποίο είναι τόσο ανθεκτικό στη ξηρασία και τις παραλιακές περιοχές με προβλήματα αλμύρας. Πιο εντυπωσιακές είναι οι ποικιλίες με κιτρινοπράσινο φύλλωμα, οι οποίες είναι το ίδιο ευωδιαστές.

Είναι φυτό που δεν έχει πολλές απαιτήσεις σε έδαφος και καλλιέργεια. Μεγαλώνει πολύ γρήγορα και για να παραμείνει σε γεωμετρικό σχήμα θέλει τακτικά κλαδέματα.

Φυτοφράχτης 1,4 μέτρων από ελαίαγνο κίτρινο

Βιβούρνο γυαλιστερό- *Viburnum lucidum*

Μοιάζει πάρα πολύ με τη φωτεινία, όταν αυτή δεν έχει κόκκινα φύλλα, αλλά και με δαφνοκέρασσο. Έχει μεγάλα, γυαλιστερά φύλλα χρώματος ανοικτό πράσινο. Μεγαλώνει πολύ γρήγορα και είναι πιο εύκολο στην καλλιέργειά του τόσο σε σχέση με τη φωτεινία, όσο και με το δαφνοκέρασσο. Έχει άσπρα άνθη, εύοσμα και μπορεί να σχηματίσει εύκολα φράχτες οποιαδήποτε ύψους, καθώς έχει ταχύ ρυθμό ανάπτυξης.

Επιδέχεται αυστηρό κλάδεμα, με αποτέλεσμα να μπορεί να μετασχηματιστεί από 4 μέτρα ελεύθερο φράχτη σε 1 μέτρο πυκνό φράχτη μέσα στο ίδιο έτος.

Φυτοφράχτης 3 μέτρων με βιβούρνο λουσίντουμ

Δάφνη Απόλλωνος – *Laurus nobilis*

Η δάφνη είναι ένα ταχυνυξές φυτό που μπορεί να δημιουργήσει φράχτες έως και 6 μέτρων, χωρίς απαιτήσεις για περισσότερα του ενός κλαδέματα ανά έτος. Δεν απαιτεί ιδιαίτερη περιποίηση και εδαφολογικές συνθήκες και μπορεί να σχηματίσει γεωμετρικά σχήματα πολύ εύκολα. Ο λόγος για τον οποίο δεν έχει μεγάλη απήχηση είναι το πολύ σκούρο χρώμα φύλλων της και το γεγονός ότι προσβάλλεται συνήθως από κοκκοειδή, τα οποία όμως τις περισσότερες φορές δεν της επηρεάζουν σημαντικά στην εξέλιξή της.

Είναι πολύ ανθεκτική στη σκιά και στην ξηρασία. Εάν συνδυαστεί με φυτά ή χλοοτάπητα ανοικτού πράσινου ή πρασινοκίτρινου χρώματος το αποτέλεσμα είναι φανταστικό.

Φυτοφράχτης 2 μέτρων με δάφνη

Κυδωνίαστρα - *Cotoneaster* sp

Υπάρχουν πάρα πολλές ποικιλίες κυδωνίαστρου, άλλα φυλλοβόλα, άλλα αειθαλή, άλλα έρποντα και άλλα θάμνοι που μπορούν να φτάσουν έως και 2 μέτρα. Το κοινό τους στοιχείο είναι τα λευκά άνθη, μικρά σε μέγεθος αλλά εντυπωσιακά σε αριθμό, τα οποία έπειτα αντικαθίστανται από μικρούς αλλά πολυάριθμους κόκκινους καρπούς.

Δυστυχώς δεν χρησιμοποιείται ως φυτό φράχτη τόσο συχνά όσο θα έπρεπε. Πιθανότατα να μην γνωρίζει ο πολύς κόσμος τη δυνατότητα κάποιων ποικιλιών να σχηματιστούν. Είναι κρίμα, καθώς είναι πολύ ανθεκτικός, χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις και πολλά κλαδέματα και κυρίως, έχει πολύ εντυπωσιακή εμφάνιση τόσο την άνοιξη που είναι ανθισμένα, αλλά κυρίως από τα μέσα καλοκαιριού έως πολλές φορές και την αρχή του χειμώνα, όπως είναι φορτωμένος με τους καρπούς. Τις περισσότερες φορές οι καρποί δεν πέφτουν, παρά μόνο χάνονται όταν καταφεύγουν σε αυτά τον χειμώνα τα πουλιά για τροφή.

Το φύλλωμα που έχουν είναι είτε μεγάλο και σκούρο πράσινο στην περίπτωση του *Cotoneaster lacteus*, είτε μικρό και γκριζωπό στην περίπτωση του *Cotoneaster francetii*.

Φυτοφράχτης 1,5 μέτρου από κυδωνίαστρο λακτέους